

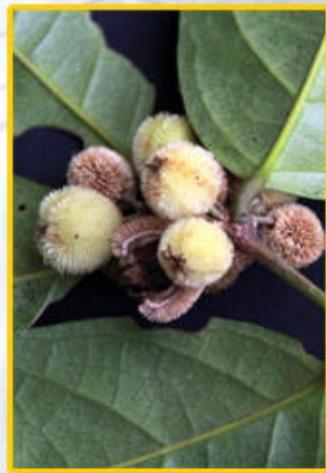
Chaetocarpus castanocarpus (Roxb.) Thwaites

วงศ์ PERACEAE

สำราญ

ชื่อพื้นเมือง :

ไม้ต้นเล็กหรือขนาดกลาง ไม่ผลัดใบ สูงได้ถึง 22 เมตร ลำต้นตรง เรือนยอดแน่นไม่เป็นระเบียบ เปลือกสีครีมถึงน้ำตาลอ่อนเทาหรือน้ำตาลแดงเข้ม เรียบหรือแตกเป็นรอยเล็ก และลอกเป็นแผ่น เปลือกในสีออกชมพูถึงแดงเข้ม หรือน้ำตาลแดง มักมีริ้วตามยาวสีขาว ใน กว้าง 1.5-6 ซม. ยาว 3.5-12 ซม. พับน้อยที่กว้างได้ถึง 8 ซม. ยาวได้ถึง 18 ซม. ออกระดับ หรือแพลงรานาเดียวนกิง รูปไข่หรือรี ปลายเรียวแหลม โคนรูปกลม ขอบเรียบ ยอดอ่อนสีน้ำตาลอ่อนส้ม ใบแก่เนื้อคล้ายหนังบ้าง สีเขียวอ่อนถูกทำเป็นมันด้านบน เกลี้ยงทั้งสองด้าน ไม่มี ต่อมเส้นใบหลัก 1 เส้นจากโคน เส้นใบโถง 5-9 คู่ ไปเชื่อมกันจางๆใกล้ขอบ เส้นใบย่อยเป็นร่องแทะ เฉลี่ยดมากเห็นไม่ชัดด้านบน จางด้านล่าง ก้านใบยาว 0.3 -1.2 ซม. หุบกว้าง 0.6-2.2 มม. ยาว 3-6.5 น.m. รูปไข่กลับเบี้ยว ร่วงเรื้อง ดอก เล็ก สมมาตร แยกเพศ มีดอกตัวผู้และดอกตัวเมียอยู่คนละต้น ออกเป็นช่อแน่นไม่มีก้านช่อที่งำนใบ ก้านดอกยาว 3-5 น.m. มีขันแน่น กลีบเลี้ยง 4 กลีบ ยาว 1.5 -3 น.m. ช้อนทับกัน ด้านนอก 2 กลีบแตกต่างจาก 2 กลีบใน รูปไข่ถึงกลม ไม่มีกลีบดอก หรือหายากที่พบคล้ายเป็นก้าน 1 กลีบ ดอกตัวผู้ขนาด 2.5-4 น.m. สีเขียวอ่อนถึงออกขาว มีฐานฐานดอกเป็นวงสีแดง เกสรตัวผู้ซึ่งอ่อนกันเป็นเส้า สูง 3-5 น.m. มีก้านชูอับเรณูประมาณ 8 อัน การออก ยาว 0.5-1 น.m. เป็นกลุ่มล้อมรอบรังไข่เป็นหมันที่ปลาย ดอกตัวเมีย ยาวได้ถึง 7.5 น.m. สีครีมหรือเขียวแกรมเหลือง รังไข่ยาว 1-1.3 น.m. มีห่านมแน่น ฐานฐานดอกที่โคนเป็นชี้ฟัน ก้านเกสรตัวผู้ขยายแตกลึกเป็นสามจ่าม ยาว 0.3-1.2 น.m. ผล ยาว 0.8-1.8 ซม. สีเขียวสดสุกสีเหลืองถึงแดงอมส้ม แล้วเป็นสีน้ำตาลอ่อน ทรงกลมหรือรูปไข่ ปอกกลุ่มด้วยหนามเล็กเรียว 3 น.m. แก่แตกออกเป็น 3 ส่วน 2 ครั้ง แต่ละส่วนมี 1 เมล็ด เมล็ดยาวประมาณ 6 น.m. สีดำมัน มีเยื่อหุ้มเมล็ดบางสีแดงหุ้ม $\frac{1}{3}$ ด้านบน พบร้าไปทั้งในป่าดิบเดินและป่ารุ่น โดยเฉพาะใกล้ทุ่งและในที่ต้ำ



ชื่อยุทธศัลย์ : ไบอน การ์เดน, ชนชาติ ชีทีอุนทร กองการนาดา ขยายอุด ไม้ป่าภาคใต้2 – พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ :โครงการจัดซื้อคึกเป้าไฟ. 2559. 792 หน้า
ภาษาไทย : สุนทรัพย์และพัฒนาวัฒกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี



ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

